

Hundar och katter – djurskyddslagstiftningen i sammandrag

Innehåll

Djurskyddslagens betydelse.....	3
Djurskyddstillsynen.....	3
Yrkesmässigt eller annat storskaligt hållande av hundar och katter.....	4
Försvunna och omhändertagna hundar eller katter.....	5
Förvaringsutrymme för hundar eller katter.....	6
Allmänna krav.....	6
Förhållandena i förvaringsutrymmet.....	6
Renhållning och underhåll av förvaringsutrymmet.....	7
Anordningar och redskap.....	7
Rastgård.....	9
Skötsel av hundar och katter.....	9
Tillsyn över djurens välbefinnande.....	9
Vattning och utfodring.....	9
Behandling och hantering av djur.....	10
Avvänjning av valpar och ungar.....	10
Åtgärder som utförs på hundar och katter.....	10
Avlivning av hund eller katt.....	11
Djuravel.....	12
Djurtävlingar.....	12
Hundar.....	13
Hund som hålls kopplad på ett visst ställe.....	13
Rastgård för hund.....	13
Hundkoja eller annat motsvarande skydd.....	14
Bur avsedd för hund.....	14
Valpning.....	15
Katter.....	15

Hundar och katter – djurskyddslagstiftningen i sammandrag

Djurskyddslagstiftningen ställer krav på hundens eller kattens ägare och innehavare gällande utrymmen, vård, behandling och hantering av djur.

Denna broschyr är en sammanfattning av de viktigaste djurskyddsförfattningarna som gäller hållande av hundar och katter samt deras välbefinnande.

De författningstexter som använts som källmaterial finns i sin helhet på jord- och skogsbruksministeriets webbsidor på adressen www.mmm.fi.

Källor: djurskyddslagen (247/1996 och dess ändringar), djurskyddsförordningen (396/1996, ändr.), statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (674/2010) samt jord- och skogsbruksministeriets förordning om förbud att vid tävlingar eller utställningar använda hundar som har opererats för ändrande av djurets utseende (70/2000).

Djurskyddslagens betydelse

Djurskyddslagens syfte är att på bästa möjliga sätt skydda djuren mot lidande, smärta och plåga. Lagen syftar också till att främja djurens välbefinnande och god behandling av djur.

Djuren ska behandlas väl och de får inte åsamkas onödigt lidande. Det är också förbjudet att åsamka dem onödig smärta och plåga. Vid djurhållningen ska också djurens hälsa främjas och hänsyn tas till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov.

Hundens eller kattens ägare ska sätta sig in i djurets art- och rastypiska behov och ordna ändamålsenliga utrymmen och andra förhållanden i god tid innan djuret anskaffas.

Djurskyddstillsynen

I problemsituationer som gäller hundars och katters välbefinnande, eller om det finns skäl att misstänka att hundar eller katter hålls eller sköts i strid med djurskyddsbestämmelserna, kan en privatperson ta kontakt med de lokala djurskyddsmyndigheterna. Djurskyddstillsynen på lokal nivå sköts av kommunalveterinären, de tjänsteinnehavare som sköter kommunal hälsoskyddstillsyn (hälsoinspektörerna) samt av polisen. Regionförvaltningsverket, och speciellt länsveterinären, styr och övervakar att djurskyddsbestämmelserna följs på det område. Livsmedelssäkerhetsverket Evira styr och utövar i egenskap av centralförvaltningens myndighet tillsynen över att djurskyddsbestämmelserna verkställs och följs. På ministerienivå hör beredningen av djurskyddsbestämmelserna och tillsynen över att de verkställs till jord- och skogsbruksministeriet.

Förutom myndigheterna gör också djurskyddsövervakare befullmäktigade av regionförvaltningsverken djurskyddsinspektioner. Djurskyddsövervakarna kan göra inspektioner annanstans men inte på områden som omfattas av hemfriden. Vid inspektioner på områden som omfattas av hemfriden kan en djurskyddsövervakare dock inom gränserna för sin inspektionsrätt vid behov bistå myndigheten. Djurskyddsövervakaren kan i samband med inspektionen ge djurets ägare eller innehavare råd och anvisningar; däremot kan förbud och påbud ges endast av myndigheter. Om djurskyddsövervakaren vid en inspektion upptäcker sådana missförhållanden som förutsätter förbud eller påbud måste han anmäla fallet till djurskyddsmyndigheten. ▶

År 2010 ersättades länsstyrelsen av nya regionförvaltningsverken. Aktuell information om förändringar i djurskyddstillsynen uppdateras på Eviras webbplats www.evira.fi.

I Finland finns dessutom många djurskyddsövervakare från olika djurskyddsorganisationer som arbetar på frivillig basis. Dessa djurskyddsövervakare har emellertid inte någon på djurskyddslagen baserad rätt att verkställa inspektioner.

Yrkesmässigt eller annat storskaligt hållande av hundar och katter

Om hållandet av hundar eller katter är yrkesmässigt eller annars storskaligt måste man göra en skriftlig anmälan om sin verksamhet till regionförvaltningsverket inom vars område verksamheten utövas. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan en ny verksamhet inleds eller senast 14 dygn innan verksamheten förändras väsentligt eller avslutas.

Hållande av hundar och katter som måste anmälas:

- regelbundet saluhållande eller förmedling av hundar eller katter
- att en ägare eller innehavare av hundar eller katter föder upp minst sex avelstikar eller avelshonor som har fått valpar eller ungar åtminstone en gång
- tagande av hundar eller katter för vård, förvaring eller dressyr, om minst sex hundar eller katter som är äldre än fem månader tas samtidigt och regelbundet för vård, förvaring eller dressyr
- annat motsvarande yrkesmässigt eller storskaligt hållande av hundar eller katter.

Anmälan till regionförvaltningsverket ska innehålla:

- verksamhetsidkarens namn, adress och hemort
- om verksamhetsidkaren är ett bolag, ett andelslag eller någon annan sammanslutning eller en stiftelse, en kopia av bolagsordningen eller av stadgarna samt ett registerutdrag
- det firmanamn som eventuellt kommer att användas i verksamheten
- en utredning över den för djurens skötsel ansvariga personens utbildning och övrig erfarenhet som behövs i verksamheten
- var verksamheten kommer att bedrivas, verksamhetens art samt när verksamheten är avsedd att inledas
- uppgifter om de djurarter och det antal djur som verksamheten gäller eller kommer att gälla
- en utredning över de utrymmen som kommer att användas i verksamheten och de anordningar som används eller är avsedda att användas
- en utredning över hur djurens skötsel är avsedd att ordnas

Verksamhetsidkaren ska föra en förteckning över de djur som verksamheten gäller. Mera information och råd om hur anmälan ska göras fås vid behov av länsveterinären.

Försvunna och omhändertagna hundar eller katter

Kommunen ska se till att inom dess område ordnas tillfällig skötsel av herrelösa och omhändertagna hundar och katter. De omhändertagna djuren ska förvaras minst 15 dagar, varefter kommunen har rätt att sälja eller annars överlåta djuret vidare, eller avliva det. Kommunen har rätt att uppbära ersättning av djurägaren för kostnaderna som orsakats av omhändertagandet, skötseln och eventuell avlivning av djuret.

Om det gjorts en i jaktlagen avsedd polisanmälan om omhändertagande av en hund, ska polisen meddela om

den omhändertagna hunden till kommunens förvaringsställe för herrelösa djur.

En bortsprungen hund eller katt kan efterfrågas vid kommunens mottagningsplats. Information om mottagningsplatsen fås av de lokala djurskyddsmyndigheterna dvs. kommunalveterinären, hälsoinspektörerna eller polisen.

Förvaringsutrymme för hundar eller katter

Allmänna krav

Med förvaringsutrymme för hund eller katt avses det utrymme där djuret hålls. I hemförhållanden betyder detta i allmänhet en bostadslägenhet. Andra förvaringsutrymmen för hundar och katter är till exempel inhägnader, rastgårdar eller för djur lämpliga burar.

I förvaringsutrymmet ska hundens eller kattens naturliga behov beaktas så väl som möjligt. Djurets förvaringsutrymme ska vara tillräckligt rymligt, skyddande, ljust, rent och säkert. Dessutom ska utrymmet ha för djurarten lämplig inredning och annan utrustning. Förvaringsutrymmet ska erbjuda tillräckligt skydd mot ogynnsamma väderförhållanden samt mot oskäligen köld, värme, drag och fukt. Det ska vara möjligt att sköta och inspektera djuren i förvaringsutrymmet utan svårigheter.

Djurskyddsaspekterna bör beaktas redan vid planeringen av utrymmena. Hundarnas eller kattarnas förvaringsutrymme samt dess konstruktioner och anordningar ska planeras, byggas och skötas så att de är trygga för djuret och så att risken för att djuret ska kunna rymma kan minimeras.

Förvaringsutrymmet ska vara gjort så att djuret inte kan fastna någonstans eller skada sig på annat sätt, och där får inte finnas vassa kanter eller utskjutande delar som djuret kan skada sig på.

I förvaringsutrymmet måste djuren kunna stå och vila i naturlig ställning samt röra på sig. De djur som hålls i ett och samma förvaringsutrymme ska kunna lägga sig samtidigt.

Utrymmen för hundar eller katter ska vara sådana att djuren kan höra och se vad som pågår i förvaringsutrymmet eller dess omgivning samt ha möjlighet till socialt umgänge.

Katter och hundar får hållas i lådor eller burar avsedda för transport av dem eller i motsvarande små utrymmen bara om djurtransporten, en sjukdom hos djuret eller något annat tillfälligt och godtagbart skäl så kräver.

Förhållandena i förvaringsutrymmet

Belysningen, luftens kvalitet, temperaturen och den relativa luftfuktigheten i förvaringsutrymmena ska vara anpassade till djurens behov. Hundar och katter får inte oavbrutet utsättas för buller som överstiger 65 decibel (dB(A)). Ventilationen får inte ge upphov till skadligt drag.

Renhållning och underhåll av förvaringsutrymmet

Hundens och kattens förvaringsutrymmen och dess konstruktioner, utrustning och anordningar ska hållas rena och i gott skick så att de inte skadar djuren eller äventyrar deras hälsa och välfärd.

Förvaringsutrymmet och sådana anordningar som påverkar djurens hälsa och välbefinnande ska inspekteras minst en gång om dagen. Fel som kan äventyra djurens hälsa och välbefinnande ska repareras omedelbart eller, om detta inte är möjligt, ska djurens hälsa och välbefinnande tryggas på något annat sätt till dess att felet rättas till.

Anordningar och redskap

Sådana redskap, anordningar och ämnen som används vid vård, hantering, infångande, transport eller avlivning av hund eller katt och som uppenbart åsamkar djuret onödig smärta eller plåga får inte tillverkas, importeras, säljas, överlåtas eller användas. Ett sådant redskap är bl.a. tagghalsband.

Utrustning och anordningar avsedda för hållande och skötsel av hund eller katt ska hållas rena och i gott skick. Kärl och anordningar avsedda för utfodring och vattning ska placeras så att djuret utan svårighet kan äta och dricka.

Om det i förvaringsutrymmet för hund eller katt finns sådan utrustning eller sådana föremål som kan skada djuren, ska utrustningen eller föremålen vid behov täckas eller placeras så att de är utom räckhåll för djuren. ►

Rastgård

Med rastgård avses här en rastningsgård eller annat motsvarande inhägnat eller på annat sätt tydligt avgränsat område utomhus, avsett för katt eller hund.

Hundens eller kattens rastgård ska vara tillräckligt rymlig med hänsyn till djurets art, ras, storlek och aktivitetsbehov samt djurens antal. Omgivningen ska vara tillräckligt ostörd och bullerfri. Rastgårdens terräng, växtlighet och mark ska lämpa sig för djurarten i fråga.

Underlaget ska vara sådant att det lätt kan hållas torrt. Vid behov ska marken vara dränerad eller försedd med avlopp. Rastgården får inte vara så hal att det finns risk att djuret skadar sig.

Rastgården samt gångvägarna till rastgården ska vara trygga för djuren. Rastgårdens stängsel ska beträffande konstruktion och material vara lämpligt för djuren samt sådant att det hindrar djuren från att rymma. Om stängslet är gjort av nät, ska maskorna vara av en sådan storlek att djuret inte kan fastna i nätet. Taggråd får inte användas för inhägnad av rastgården.

Skötsel av hundar och katter**Tillsyn över djurens välbefinnande**

Djur som tagits om hand får inte lämnas utan skötsel eller överges. Djuren måste få tillräckligt med lämplig föda, dryck och annan behövlig skötsel.

Kattens och hundens hälsa och välbefinnande ska inspekteras minst en gång om dagen. Under djurets fortplantningsperioder och vid betydande förändringar av skötselförhållandena ska man vara särskilt uppmärksam på djurets hälsa och välbefinnande. Om avvikelser noteras ska omedelbara åtgärder vidtas för att utreda och korrigera situationen.

Tillräcklig uppmärksamhet bör fästas vid att hunden eller katten kan tillfredsställa sina arttypiska behov av motion. En fullvuxen hund ska dagligen rastas tillräckligt ofta.

Vid omställningar i hundars eller katters sociala relationer förekommer ofta aggressivt beteende. Vid sammanslagning av grupper av djur eller när nya djur införs i gruppen, ska särskild uppmärksamhet fästas vid eventuella beteendeproblem.

Djur som uppträder aggressivt mot varandra eller annars kan skada varandra ska hållas åtskilda, eller så ska djuren ha möjlighet att fly och gömma sig undan de andra djuren.

Vattning och utfodring

Vid utfodringen ska man beakta de enskilda djurens behov och säkerställa att varje djur får tillräckligt med föda. Det foder hunden eller katten får ska vara näringsrikt och balanserat och vid behov vara berikat med mineraler och vitaminer. ▶

Vid utfodringen ska särskild vikt fästas vid artspecifika krav på fodrets näringsinnehåll och sammansättning. De kärl och anordningar som används för utfodring och vattning ska hållas rena. Urin och avföring får inte förorena foder eller dricksvatten.

Behandling och hantering av djur

Hundar och katter ska behandlas lugnt, och vid hantering av djur måste man försöka utnyttja deras arttypiska beteende. Djur får inte skadas eller behandlas våldsamt och de får inte i onödan skrämmas eller skärras upp.

Hundar och katter får inte ansträngas för mycket och de får inte tvingas att försöka anstränga sig på ett sätt som överstiger deras naturliga anlag eller krafter. Djuren får inte bestraffas eller dresseras oskäligt strängt.

Avvänjning av valpar och ungar

Valpar och ungar får inte avvänjas från modern för tidigt. Avvänjningen ska ske vid en tidpunkt som är så gynnsam som möjligt för såväl valparnas och ungarnas som för moderns välbefinnande.

Vid förberedelse för avvänjning ska modern vid behov ha tillgång till ett särskilt utrymme som är oåtkomligt för valparna eller ungarna.

Åtgärder som utförs på hundar och katter

Operationer och andra därmed jämförbara åtgärder som åsamkar smärta får utföras på hundar eller katter endast om det behövs på grund av djurets sjukdom eller av någon därmed jämförbar orsak.

Åtgärderna får i regel endast utföras av en veterinär. Om den smärta som åtgärden vållar är lindrig och kortvarig eller om åtgärden inte tål uppskov, får den dock utföras även av någon annan än en veterinär.

De redskap och anordningar som används vid åtgärder ska vara lämpliga för ändamålet samt rena och funktionsdugliga.

En kompetent person får tatuera en hund och en veterinär får tatuera en katt. En kompetent person får också inoperera mikrochips på katter och hundar. Med en kompetent person avses en som har tillräcklig kunskap och skicklighet för att vidta åtgärden.

Det är förbjudet att kupera hundars svansar och öron i syfte att förändra hundarnas utseende. Sådana hundar som är födda 2001 eller senare och som har utsatts för en sådan operation får inte delta i tävlingar och utställningar. Undantag är dock europamästerskaps- och världsmästerskapstävlingar och -utställningar.

Avlivning av hund eller katt

Avlivning av hund eller katt ska ske så snabbt och smärtfritt som möjligt. Ett djur får avlivas endast av en person som behärskar avlivning. Den som avlivar ett djur ska ha tillräckliga kunskaper i den avlivningsmetod och avlivningsteknik som tillämpas på djurarten i fråga samt tillräcklig skicklighet i att vidta åtgärden.

Hundar och katter får, om de inte avlivas av en veterinär med lämpligt narkos- eller avlivningsmedel, avlivas endast genom skott i hjärnan eller med en gas som omedelbart leder till medvetslöshet och död. Om djuret avlivas med kolmonoxid, ska gasen vara vederbörligt nedkyld och filtrerad och får inte innehålla några irriterande ämnen.

Hundvalpar och kattungar får dock, när de är yngre än tre dagar, avlivas genom ett så kraftigt slag i huvudet att djuret omedelbart dör. Den som avlivar djuret ska försäkra sig om att djuret har dött innan det destrueras eller andra åtgärder vidtas.

Det är förbjudet att genom dränkning eller kvävning avliva hundar och katter som är vid medvetande.

Mera råd och anvisningar om avlivning av djur fås vid behov av kommunalveterinären. ►

Djuravel

Djurskyddssynpunkter och djurens hälsa ska beaktas vid avel. Sådan avel och användning av avelsmetoder som kan åsamka djuret lidande eller medföra betydande men för djurets hälsa eller välbefinnande är förbjuden. Det är också förbjudet att använda genteknik i syfte att förändra djurproduktionens kvantitet eller kvalitet, om det kan inverka menligt på djurens hälsa eller välbefinnande.

Djurtävlingar

Om djur vid en tävling kan bli utsatta för smärta, plåga eller oskälig påfrestning, ska tävlingsarrangörerna på egen bekostnad kalla en veterinär till tävlingen.

Det är förbjudet att öka, minska eller upprätthålla djurens prestationsförmåga på konstlat sätt med läkemedel eller andra motsvarande ämnen eller preparat.

Hundar

Hund som hålls kopplad på ett visst ställe

Hundar som är mindre än ett år får endast tillfälligt hållas kopplade på ett ställe. En hund får hållas kopplad annat än tillfälligt endast i omedelbar närhet av en bebodd byggnad. Inomhus får hundar hållas kopplade tillfälligt endast under korta stunder och av godtagbara skäl.

Hundar som hålls kopplade utomhus annat än tillfälligt ska ha ett utrymme på minst 40 m² att röra sig på. Det bör inte vara möjligt för hundens löplina att snurra sig runt träd, stolpar eller motsvarande hinder och hunden ska ha ett halsband som är tillräckligt brett och som kan justeras. Halsbandet får inte vara gjort av metall eller vara strypande.

En hund som hålls kopplad utomhus annat än tillfälligt ska ha möjlighet att komma in i en ändamålsenlig hundkoja eller annat ändamålsenligt viloställe, som ger den tillräckligt skydd mot väder och vind.

Rastgård för hund

Endast sådana hundraser som är anpassade till ständig utomhusvistelse får hållas utomhus året runt. Hundar som hålls i rastgårdar ska ha möjlighet att komma in i en ändamålsenlig hundkoja eller annat ändamålsenligt viloställe, som ger tillräckligt skydd mot väder och vind.

Storleken på rastgården ska beakta hundens eller hundarnas ras, storlek och antal.

Utrymmet i rastgården ska vara av minst följande storlek:

Antal hundar	Yta m ² Hundens (hundarnas) medelvikt					
	högst 5 kg	10 kg	20 kg	30 kg	40 kg	minst 50 kg
1	5	6	8	10	15	16
2	5	8	10	14	18	20
3	6	10	13	17	22	24
4	8	12	15	20	26	28
5	8	14	18	24	30	32
6	10	16	20	26	34	36

Om fler än sex hundar vistas i samma rastgård, ska ytan ökas i lämplig mån med beaktande av tabellen.

Hundkoja eller annat motsvarande skydd

Bestämmelserna om hundkojor ska iakttas i tillämpliga delar också då det gäller andra motsvarande skydd mot väder och vind.

En hundkoja ska till sin storlek, konstruktion och utrustning vara lämplig för hunden. Kojans väggar, tak och golv ska vara täta och vid behov värmeisolerade. Kojans botten ska vara upphöjd från marken. Temperaturen och luftens kvalitet i kojans ska vara lämpliga för hunden.

Ingången till hundkojan ska vara sådan att hunden inte riskerar att skada sig på den. Vid behov ska ingången utrustas med ett lämpligt skyddsförhånge. Golvet i kojans ska hållas rent och torrt. Hunden ska ha ett underlag att ligga på.

Bur avsedd för hund

Höjden i en bur eller motsvarande utrymme avsett för hund ska vara minst två gånger hundens längd från bröstbenet till svansfästet. Om fler än en hund vistas i samma bur eller något annat motsvarande utrymme, bestäms höjden enligt den största hundens längd. Golvet i buren ska ha fast botten.

I fråga om en sådan plats för omhändertagande av påträffade djur som avses i djurskyddslagen samt för omhändertagande och förvaring eller vård av djur kan utrymmeskraven i tabellen ovan minskas, när omhändertagandet är kortvarigt, dock högst med 50 %.

Om en hund ska hållas i en bur eller annat motsvarande utrymme annat än tillfälligt ska utrymmet vara minst:

Antal hundar	Yta m ² Hundens (hundarnas) medelvikt					
	högst 5 kg	10 kg	20 kg	30 kg	40 kg	minst 50 kg
1	2,0	2,0	2,5	3,5	4,5	5,5
2	2,0	2,5	3,5	4,5	6,0	7,5
3	2,0	3,5	4,5	6,0	7,5	10,0
4	2,5	4,0	5,5			
5	3,0	5,0	6,5			
6	4,0	5,5				
7	4,5	6,0				

Valpning

Tiken ska ha möjlighet att valpa på ett lugnt, bekvämt ställe som den känner till eller som den haft möjlighet att bekanta sig med i god tid före förlossningen. En tik som ska valpa eller som har valpar att dia ska få vara ifred. En tik som valpat ska ges möjlighet att fritt kunna lämna sina valpar.

Då det gäller en tik som hålls för avel, bör det beaktas att tiken inte ska ha valpar för ofta.

Om avvanda, 8–16 veckor gamla valpar hålls i bur eller något annat motsvarande utrymme, ska utrymmet vara minst:

Valparnas vikt sammanlagt (kg)	Yta (m ²)
10	2,0
20	2,5
30	3,5
40	4,0
50	5,0
60	5,5
70	6,0

Katter

I förvaringsutrymmet för katter ska det finnas lämpliga klätter- och klösanordningar. Dessutom ska det finnas en kattlåda eller annat lämpligt utrymme där katterna kan uträtta sina naturbehov.

Om katter hålls lösa i ett rum eller annat motsvarande större utrymme ska utrymmet per fullvuxen katt vara minst 1 m², dock så att den totala golvytan alltid är minst 5 m².

Om en katt hålls i en bur eller motsvarande utrymme annat än tillfälligt ska golvytan i utrymmet vara minst 1,5 m² och höjden minst 1,3 m. Om flera katter hålls i samma bur eller motsvarande utrymme ska utrymmet per katt vara minst 0,7 m².

På i djurskyddslagen avsedda ställen för omhändertagande av hittedjur och ställen där djur tas emot för förvaring eller vård kan de ovannämnda utrymmeskraven minskas, ifall omhändertagandet och förvaringen är kortvarig, dock högst med 50 %.

Golvet ska ha fast botten.

Katter får inte hållas kopplade annat än tillfälligt och kortvarigt. Katten ska då vara under ständig uppsikt.

Livsmedelssäkerhetsverket Evira

Mustialagatan 3, 00790 Helsingfors
Telefon 029 530 0400 • Fax 029 530 4350
www.evira.fi

